

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod.maks.kods: 40008020804
Nor.konts LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

03.06.2021. Nr. 202105/SAN3699/NOS419

Uz TAP VSS-481

Satiksmes ministrijai

Par plāna projektu "Elektronisko sakaru nozares attīstības plāns 2021. - 2027.gadam" (VSS-481)

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir izvērtējusi Satiksmes ministrijas sagatavoto plāna projektu "Elektronisko sakaru nozares attīstības plāns 2021. - 2027.gadam" un nesaskaņo to, jo ir šādi iebildumi.

Vēlamies vērst uzmanību, ka nav skaidra 1.5.aktivitātes būtība un tai plānotais finansējums, jo Latvijas Platjoslas kompetences centrs nav atsevišķa juridiska persona un šīs funkcijas pilda Satiksmes ministrija. Attiecīgi, būtu sagaidāms, ka tiešās funkcijas ministrija spēj nodrošināt pieejamā finansējuma ietvaros, nepiesaistot struktūrfondu līdzekļus un rūpējoties par struktūrfondu līdzekļu lietderīgu un efektīvu izmantošanu.

Elektronisko sakaru nozares attīstības plāna projektā ir iekļauti scenāriji un darbību virzieni, bet prasītos iekļaut arī informāciju par konkrētām aktivitātēm, kā šos mērķus sasniegs. Par vienu no aktivitātēm, piemēram, varētu iekļaut to, ka pašvaldības ceļu, ielu, zaļo zonu un iekšējo komunikāciju (siltumtrase, lietus un pilsētas kanalizācijas u.c.) remontu vai būvniecības laikā veic inženiertehnisko (komunikācijas) tīklu pārbaudi un paredz/izbūvē platjoslas vai sakaru kanālu izbūvi sadarbojoties ar komersantiem, kas varētu samazināt platjoslas izbūves izmaksas. Ņemot vērā pašvaldību finansiālo resursu pieejamību, tad šādas aktivitātes varētu tikt īstenotas, galvenokārt, ar komersantu, valsts budžeta un/vai Eiropas Savienības finanšu instrumentiem.

Uzskatam, ka pat, ja lauku reģionos aktīvi tiktu izmantota LVRTC platjosla, tik un tā procentuāli šī ir maza daļa no kopējo mājsaimniecību skaita. Pilsētu teritorijās, kas nav LVRTC platjoslas pieslēgumu mērķauditorija, lielākajā daļā mājsaimniecību ir pieejamas tikai novecojušās DSL līnijas (tehnoloģisks ierobežojums ~30Mb/s) un 4G tīkls (vidējais rādītājs, piemēram, Valmierā ~20Mb/s), kas pie esošās tīkla un iekārtu kapacitātes, bāzes torņu un klientu skaita nenodrošinās noteikto minimumu 100Mb/s. Kas šos tīklus attīstīs, ja apzinātajiem komersantiem privātmāju rajoni nav "business case". Kamēr netiks paredzētas konkrētas aktivitātes vai finanšu atbalsta programmas komersantu tīkla attīstībā, tikmēr pašvaldības un mājsaimniecības aizvien saņems komersantu atbildes, ka izmaksas ir pārāk lielas, lai nodrošinātu platjoslas pieejamību”.

Runājot par vidējās un pēdējās jūdzes izbūvi un izmantošanas iespējām, gribam uzsvērt to, ka pašvaldībām ir jādod piekļuve šiem kabeļiem bez komersantu klātbūtnes, tā nodrošinot starppilsētu/pagastu centru/pašvaldības un izglītības iestāžu tiešo savienojumu līnijas, kas sniegs gan drošu un ātru elektronisko kanālu izveidi starp pašvaldību iestādēm, kas noteikti daļēji noņems arī finansiālo slogu pašvaldībām interneta pakalpojumu pirkšanā un uzturēšanā. Tostarp atsevišķos gadījumos pašvaldības arī pašas varētu izveidot pēdējā saslēguma posmu. Šobrīd sanāk situācija tāda, ka pa lielu naudu tiek savilkta platjoslas par valsts/eiropas naudu, tad, lai nodrošinātu valsts/pašvaldību sniegtos pakalpojumus (izglītību, infrastruktūru utt.) valsts vēlreiz maksā komersantiem par valstij piederošās infrastruktūras izmantošanu - un plānā vēl bija minēts, ka būs racionāla finanšu resursu izmantošana!

Ir nepieciešams rast risinājumu LVRTC platjoslas optiskā tīkla pēdējās jūdzes izmaksu samazināšanai (valsts subsīdijas vai cits atbalsta mehānisms). Pašlaik ļoti daudz platjoslas optiskā tīkla infrastruktūra “stāv ierakta” zemē, un tai nav praktiska pielietojuma, jo gala izmaksas klientiem ir nesamērīgi augstas. Varbūt ir jāveicina mobilo sakaru pakalpojumu sniedzējus aktīvāk izmantot tieši šos jaunizveidotos LVRTC pieejas punktus, lai netālu no tiem izvietotu bāzes stacijas? Pieļaujam, ka no tā ieguvēji būtu absolūti visi, gan LVRTC (tiek izmantota viņu infrastruktūra un zināmi ienākumi), gan mobilo sakaru operatori (konkrētajā vietā iedzīvotājiem būtu pieejams ātrāks un kvalitatīvāks interneta pieslēgums, no kā izriet papildus klienti), gan iedzīvotāji (iespēja izvēlēties kvalitatīvu sakaru pakalpojumu sniedzēju).

Ir nepieciešams palielināt mobilo sakaru pakalpojumu sniedzēju 4G bāzes staciju skaitu tieši lauku reģionos un pēc nepieciešamības jārod finansējums subsīdijām, jo bāzes staciju izbūve lauku reģionos var izrādīties nerentabla. Šajā punktā vēlamies norādīt to, ka bieži vien blīvāk apdzīvotos lauku reģionos tīkla pārklājums ir pietiekams, bet nav pietiekams bāzes staciju skaits. Tas atspoguļojas samazinātas veiktspējas (lēnā) bezvadu tīkla darbībā. Tas bija un ir ļoti jūtams attālināto mācību sakarībā, jo videokonferences patērē lielu datu plūsmu. Šajā sakarībā bieži vien attālinātais mācību process ir apgrūtināts.

Ir nepieciešams katrā vispārējās izglītības iestādē ierīkot optiskā tīkla pieslēgumu, jo tas veicinātu mācību procesa kvalitatīvāku norisi. Tieši optiskā tīkla pieslēgums un sakārtots iekšējais bezvadu tīkls nodrošina mācību procesa interaktivitāti un skolēnos izraisa interesi, un patiku pret mācību procesu.

“Pēdējās jūdzes” pasākumus vajadzētu pārskatīt vadoties no attālinātajās mācībās gūtās pieredzes – trūkst ne tikai datori skolēniem, bet arī interneta kvalitāte daudzās mācību iestādēs ir neatbilstoša veicamajiem mērķiem. “Pēdējās jūdzes” plāni būtu jāpārskata tādējādi, lai nodrošinātu valsts līmeņa platjoslas mācību tīklu, kas ietvertu visas mācību iestādes un paredzētu to pieslēgšanu šim tīklam, kā arī majsaimniecību nodrošināšanu ar atbilstošas kvalitātes pieslēgumiem.

Viedo pilsētu attīstības konceptu nedrīkst ignorēt Valsts līmeņa dokumentā – Elektronisko sakaru nozares attīstības plānā, jo viedo pilsētu attīstības mērķis nav vērsts uz atbalstu privātajam sektoram. Viedo pilsētu konceptam jābūt orientētam uz dzīves vides, iedzīvotāju apkalpošanas un vietējās uzņēmējdarbības kvalitātes

uzlabošanu un šie aspekti ir jāparedz, plānojot elektronisko sakaru nozares attīstību valstī.

Nepiekrītam apgalvojumam, ka lietu internets ir privātā sektora tirgus attīstības jautājums. Vai tas nozīmē, ka pašvaldību kritisko infrastruktūru lietu interneta ieviešana, nodrošināšana un attīstīšana būs atkarīga no privātā sektora pakalpojumiem un tātad to drošības apdraudējuma riski būs daudz augstāki, nekā varētu būt, paredzot šo tīklu attīstību vienotā Valsts plānā?

Papildus šiem punktiem vēlamies uzsvērt, ka LPS nepiekrīt Satiksmes ministrijas sniegtajiem skaidrojumiem uz iepriekš izteiktajiem LPS iebildumiem un uzskata, ka nav sniegta atbilde pēc būtības.

EK Savienojamības paziņojumā mērķu nolūks ir veidot gigabitu sabiedrību, kas balstīta uz ļoti augstas veiktspējas elektronisko sakaru tīkliem, tādējādi visiem nodrošinot ES digitālā vienotā tirgus priekšrocības un pārrobežu sadarbību. Plāna projekts neiezīmē nekādus attīstības scenārijus, lai uzsāktu šī mērķa sasniegšanu. Ja ir domāts gigabitu sabiedrību veidot ar 5G, atbilstoša pārklājuma atvilces marsrutēšanas (“vidējās jūdzes”) optiskās šķiedras kabeļu tīkla palīdzību, tad tas ir nedaudz aplami, jo 5G tehnoloģija ir jauna, tātad arī pietiekami dārga, to nevarēs salīdzinoši īsā laikā izvērst visā valsts teritorijā. Uzskatām, ka ir jāveicina jau esošā izbūvētā platjoslas tīkla paplašināšana ar optiskajiem pieslēgumiem nodrošinot visus teritorijā esošos vadošos ekonomiskos un sociālos dzinējspēkus. Šim mērķim jāveido valsts/pašvaldību/komersantu sadarbības plāns, lai nodrošinātu savstarpējo izdevīgumu un investīciju plānošanu.

Priekšsēža p.i.

(paraksts*)

Mudīte Priede

Guntars Krasovskis 29104238
guntars.krasovskis@lps.lv

*Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.